

L'Esquerra Independentista al Pla d'Urgell

**Ferran Dalmau Vilella, diplomad en Ciències Empresarials i professor de secundària.
David Sancho, llicenciat en Història, Màster en Patrimoni Cultural i professor de secundària**

RESUM: El naixement, entre el darrer trimestre del 1968 i el primer del 1969, del Partit Socialista d'Alliberament Nacional va suposar l'entrada d'un nou moviment polític, l'esquerra independentista, dins del panorama polític català. Nascut de l'independentisme irredempt representat pel Front Nacional de Catalunya, d'una banda, i de la influència dels moviments revolucionaris d'arreu del món (des del Maig del 68 francès, passant per les lluites anticolonialistes africanes, fins a l'expansió del comunisme per l'Àsia), de l'altra, i sota el lema "Independència, Socialisme, Països Catalans", l'independentisme d'esquerres mantindrà al llarg dels darrers 50 anys una presència constant en l'àmbit polític i cultural arreu de les Terres de Ponent. El Pla d'Urgell no en serà una excepció, i hi trobarem militants de diverses formacions que al llarg del temps han fet seves aquestes coordinades polítiques, així com iniciatives culturals vinculades a aquest espai polític.

PARAULES CLAU: independència, socialisme, Països Catalans, Terres de Ponent, Pla d'Urgell, esquerra independentista.

ELS INICIS

A principi dels anys 70 al Pla d'Urgell s'hi anirà configurant la presència de militants independentistes vinculats al Front Nacional de Catalunya (FNC). Serà en poblacions com Linyola i Bell-lloc d'Urgell, localitat, aquesta darrera, on hi haurà un dels nuclis més actius i ben organitzats del FNC a Ponent. A Linyola hi trobem el militant Josep Maria Soldevila, mentre que l'actiu nucli de Bell-lloc estarà format per Manel Escribà, Miquel Sabaté, Glòria Sans i Laureà

Solsona.

En un espai adjunt a la rectoria de Bell-lloc, així com també en espais parroquials de Linyola o Golmés, és on la VIII regió del FNC (la que es circumscriu a les Terres de Ponent) celebra alguna de les seves reunions, i serà a Mollerussa el 1976 (amb Franco ja mort, però sense ser encara legals) on es portarà a terme el primer acte polític públic del FNC a la comarca dins la gira "Per les llibertats catalanes" que el partit independentista organitza per donar-se a conèixer. Alguns dels militants frontistes assistiran a la important assemblea que el FNC farà a Arbeca l'octubre de 1976. Una assemblea determinant perquè allà es dirimirà quin ha de ser el futur de la formació a les Terres de Ponent: la primera, integrar-se al Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC), opció que ja havia estat oferta amb anterioritat als militants bell-lloquins, i esdevenir-ne l'ala esquerrana; la segona, passar a formar part del Partit Socialista d'Alliberament Nacional (PSAN), precisament escindit del FNC el 1969; i la tercera, que serà la triada per la militància, la creació d'una nova formació, el Col·lectiu Combat.

En una reunió del Col·lectiu Combat, se'ls oferirà una nova opció per part de Carles Castellanos: entrar a formar part del PSAN-Provisional¹ (escissió del PSAN), invitació que també serà rebutjada, fins que finalment s'integraran al Moviment d'Unificació Marxista (MUM).

Legalitzada la situació política a finals de 1977, l'independentisme es planteja fer front a les diferents convocatòries electorals que vindran amb el canvi de dècada. A les eleccions generals de març de 1979, el PSAN opta per la creació d'una coalició electoral amb el Bloc Català de Treballadors (suma de l'escissió

¹ L'aparició del PSAN-P i el seu trencament amb el PSAN (oficial) serà l'origen de dues estratègies diferenciades en el si de l'esquerra independentista. El PSAN-P (més endavant Independentistes dels Països Catalans, IPC) representarà l'estratègia de la Unitat Popular, que incideix en la prioritat de fer pactes amb altres forces "de classe", mentre que el PSAN (oficial) representarà la del Front Patriòtic, més oberta a pactar amb forces polítiques d'altres ideologies que tinguin també la independència com a objectiu.

catalanista del Partido de los Trabajadores de España –PTE- i del MUM), que es presentarà a les eleccions sota el nom de Bloc d'Esquerra d'Alliberament Nacional (BEAN) amb una candidatura encapçalada –a les terres de Ponent- per l'escriptora ivarsenca Maria Mercè Marçal. El bell-lloquí Miquel Sabaté, d'altra banda, serà qui s'encarregarà de redactar el programa agrari de la formació. Una constant de l'independentisme a Ponent ha estat el seu lligam amb el món agrari i, en especial, amb la Unió de Pagesos (UP).

Al mes següent se celebren les primeres eleccions municipals, fet que serà aprofitat pel FNC i pel BEAN per presentar-s'hi sota múltiples formes, que van des de coalicions electorals a l'impuls de marques locals pròpies, o bé la integració de militants o simpatitzants en agrupacions d'electors. Així, a Bell-lloc trobarem l'actiu Miquel Sabaté en la llista de la Coalició Municipal Progressista o, a Miralcamp, el militant del FNC Jaume Masot encapçalant la candidatura de l'Agrupació Progressista Municipal. Els resultats seran dispersos arreu del territori i mentre que en alguns municipis s'aconsegueixen poc més d'una cinquantena de vots, en altres, com el cas de Miralcamp, s'aconsegueix l'alcaldia i totes les regidories en ser l'única llista que s'hi presentava.

Les eleccions municipals, però, sí que aconseguen articular tots aquells regidors nacionalistes i d'esquerres en un organisme comú, amb la creació, el juliol del mateix any, de la Coordinadora de Batlles i Regidors Nacionalistes, Independents i d'Esquerres. Des del Pla d'Urgell s'hi integren regidors i alcaldes de fins a deu municipis: Josep Maria Valls, de Barbens; Enric Cerqueda, de Bell-lloc d'Urgell; J. Vilaró, de Bellví; Dolors Trilla, de Fondarella; Isabel Balaguer, d'Ivars d'Urgell; Joaquim Mir, de Linyola; Eloi Palau, del Palau d'Anglesola; Jaume Massot i Montse Carulla, de Miralcamp; Ramon Companys, de Sidamon, i Santiago Soldevila i Josep Maria Buireu, de Vilanova de Bellpuig BOTRAN (2012: 65).

La ivarsenca Isabel Balaguer, a més a més, serà escollida membre de la permanent de la Coordinadora. Fruit dels debats interns, els primers acords de l'entitat aproven declaracions demanant l'abstenció al projecte d'Estatut d'Autonomia –en considerar-lo insuficient- i a favor de la llibertat dels patriotes catalans empresonats.

L'any 1980 se celebren les primeres eleccions al Parlament de Catalunya on l'independentisme, malgrat els intents d'arribar a un acord, hi acudeix dividit. D'una banda, la llista presentada pel BEAN (ara convertit en partit polític) i, d'altra banda, la

Figura 1: Full volant de l'acte de solidaritat amb Lluís Montserrat a Fondarella (1979)

de Nacionalistes d'Esquerra (NE), on s'integraran la poetessa d'Ivars d'Urgell Maria Mercè Marçal o el lingüista de Bellví Sebastià Serrano.

En aquesta campanya NE realitzarà fins a nou actes al Pla d'Urgell dins d'una intensa campanya electoral més ben dotada de recursos que no pas la de la llista rival del BEAN. Finalment, però, cap de les dues llistes independentistes obtindrà representació a la primera legislatura del Parlament després de la dictadura de Franco.

Altres aspectes que marquen l'esquerra independentista al Pla d'Urgell en aquesta primera època, seran el de la repressió soferta i els actes de suport que es duran a terme pels presos polítics catalans. La nit del 4 al 5 de març de 1979, pocs dies després de les eleccions espanyoles, són detingudes a Barcelona diverses persones –entre les quals hi ha el fondarellenc Lluís Montserrat –acusades d'estar implicades en la mort de l'industrial Josep Maria Bultó i de l'excalde de Barcelona Joaquim Viola. (Fig. 1)

Se'ls acusa de formar part de l'organització que la policia batejarà com Exèrcit Popular Català

(EPOCA). Les detencions provocaran una intensa onada de solidaritat al Pla d'Urgell i les Terres de Ponent. Fins a una cinquantena de càrrecs electes de diversos municipis es reuneixen a la sala de plens de l'ajuntament de Fondarella i es comprometen a presentar mocions als seus respectius plens per sol·licitar la llibertat de Lluís Montserrat i la resta de detinguts, i s'emplaça a la participació a l'acte de solidaritat que es farà a Fondarella l'11 de novembre CSPC (1979: 7).

La mobilització de Fondarella suposarà el naixement de facto dels Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans (CSPC), organització que es constituirà formalment a Barcelona el 2 de març de 1980 amb la participació d'amics i familiars de Lluís Montserrat i únicament amb el suport polític dels Independentistes dels Països Catalans (IPC) RAMIS (1980: 28). Finalment, tots els detinguts seran alliberats i absolts dels càrrecs dels quals els acusaven, ja que no hi havia prou proves per inculpar-los.

ARRELANT

Les primeres eleccions municipals, doncs, havien donat a l'independentisme la possibilitat de guanyar certs espais de poder institucional des d'on s'impulsaran algunes campanyes i projectes (culturals, antirepressius, a favor de la llengua catalana...) i de les quals al Pla d'Urgell la més reeixida serà la creació de Ràdio Ponent, que s'anunciava amb el lema "la veu del poble".

Amb la voluntat de crear un mitjà de comunicació catalanista, progressista i amb els Països Catalans com a marc de referència, l'any 1981 neix a Miralcamp l'emissora Ràdio Ponent. Amb més il·lusió que recursos i molt voluntarisme, l'escassa militància independentista s'aboca en aquest projecte periodístic en format cooperatiu, que té també en el punt de mira treballar per la creació de l'actual comarca del Pla d'Urgell TALARN (2011: 5).

El 1984 l'emissora es trasllada a Mollerussa on disposarà d'un local amb més bones condicions als baixos del qual es crearà l'Ateneu Mascançà al novembre de 1985. En el projecte hi participen, entre altres, històrics del FNC a la comarca com Miquel Sabaté, de Bell-lloc; Benet Alamón, de Mollerussa, o Joan Solé, de Bellcaire d'Urgell. La programació de l'emissora, i també de l'Ateneu Mascançà, situat als baixos de l'emissora, comprendran diverses

xerrades, entrevistes, actes a favor dels presos polítics o la programació de concerts solidaris, fet que la convertirà en una referència per l'independentisme de Ponent, arribant també, a través de les ones, a la Franja de Ponent i a altres terres de l'interior de Catalunya. El llibre d'estil de l'emissora és una bona mostra de quin és el seu marc nacional quan estableix que:

"en les emissions no es parlarà de la "Comunitat Valenciana" ni del "Regne de València", sinó del País Valencià. Ni tampoc de la "Comunitat Balear", sinó de les Illes. Es vigilarà molt especialment en parlar de les poblacions de la Catalunya Nord, no pas considerant-les franceses, sinó, com a màxim, a dins de l'Estat francès. Igualment es vigilarà que sempre que es parli de poblacions de la Franja de Ponent no es caigui en parlar de "tal lloc, a la província d'Osca, o de Saragossa, o de Terol". Cal dir "tal lloc, a la Franja de Ponent." (DALMAU & SANCHO 2019: 111)

Al llarg de la dècada dels 80, i fins que l'emissora tanqui les seves portes al 1995, Ràdio Ponent esdevindrà la banda sonora de l'independentisme, fent de pal de paller del moviment a les Terres de Ponent en un moment en què partits com el FNC o el PSAN pràcticament havien desaparegut d'aquestes contrades.

(Fig. 2)

Després del fracàs de l'independentisme en les eleccions del 1980 al Parlament de Catalunya, entraran en escena noves iniciatives. Així, en l'àmbit nacional, el 1984 es crea el Moviment de Defensa de la Terra (MDT)², on s'integraran els Grups de Defensa de la Llengua (GDL), nascuts el 1982 per defensar l'oficialitat i l'ús social del català, i que al Pla d'Urgell seran impulsat per la sidamuntina Carme Bellet. Una de les campanyes més reeixides dels GDL a les Terres de Ponent serà la que, sota el nom "Els volem en català!", demanarà la catalanització dels diaris que s'hi editen. La campanya es realitza entre 1984 i 1985 i tindrà l'adhesió de prop de cinquanta entitats de caire divers, entre les quals, en el cas del Pla d'Urgell, la de Ràdio Ponent, el Seminari de Català de l'Institut d'FP de Mollerussa i els ajuntaments de Linyola, Vilanova de Bellpuig i Sidamon.

A Mollerussa els GDL reparteixen pamflets durant la fira de Sant Josep de 1985, on es demana a la població que escrigui als diaris que s'editen a Lleida i en reclami la seva publicació en català, fet al qual

² L'MDT volia ser l'organització unitària de les dues tendències de l'esquerra independentista representades pel PSAN i l'IPC. Malgrat els esforços, no s'aconseguirà, i a principis dels 90 deixarà de tenir presència pública.

Figura 2: Entrada al Cata-Rock, organitzat per l'Associació Cultural Jaume I (1991)

La Mañana li dedica un editorial sencer rebutjant la pressió dels GDL sobre el diari³. Menys amable fou encara la resposta del Segre quan respon als GDL amb un editorial sota el títol "Advocats de secà"⁴, irònicament escrita en català, després que durant la nit del 23 d'abril de 1985 es realitzessin nombroses pintades arreu de Lleida contra les forces d'ocupació i també a la façana de la redacció del diari, que apareix pintada amb lemes que reclamen la catalanització de la premsa i els acusa de botiflers. Totes les pintades van signades per l'MDT i des del Segre ràpidament les associen amb la campanya del GDL. Davant d'aquest fet els GDL de les Terres de Ponent, en una reunió a Mollerussa el 10 de maig, rebutgen les pintades que tinguin un to amenaçant alhora que remetien una carta al Segre on, davant el que consideren actituds anticatalanes, qualifiquen l'editorial d'uns dies abans de demagoga i no descarten endegar una campanya de boicot contra el diari.⁵

Si bé en l'àmbit de la lluita per la llengua i la cultura catalanes l'independentisme gaudia de bona salut, en l'àmbit polític no hi haurà tants èxits tot i l'aparició a la comarca de dues iniciatives polítiques que intentaran agrupar els simpatitzants independentistes. D'una banda, el 1984 es crearà el Col·lectiu Jaume Compte, impulsat entre altres pel linyolenc Josep Maria Soldevila; de l'altra, el mateix any es crea el Col·lectiu Francesc Macià, que el novembre de 1985 organitza la Primera Trobada de Nacionalistes de

Ponent a Fondarella, tot i que finalment se celebra a Bellcaire d'Urgell per les pressions de la Guàrdia Civil. Hi participaran els membres del Col·lectiu Jaume Compte i simpatitzants independentistes d'arreu de Ponent.

El Col·lectiu Francesc Macià esdevindrà un punt de trobada de l'independentisme ponentí, i un dels debats que mantindrà al llarg de la seva existència serà la seva integració, o no, a l'MDT, pas que finalment només farà el Col·lectiu Jaume Compte. Durant la breu existència del Col·lectiu Francesc Macià, però, s'editaran l'opuscle *Papers Nacionalistes* així com la revista *Palestra*, on es posaran de manifest les inquietuds i problemes que es volen abordar des de l'independentisme al Pla d'Urgell i que es centraven en

"Oposició a la construcció del pantà de Rialb i de l'eix transversal Girona-Lleida; continuar la lluita per la llibertat de Xavier Barberà i Antoní Masseguer: oposició i denúncia del "Fondo de Compensación Interterritorial"; lluita per la desaparició de les "Cámaras Agrarias"" (COL·LECTIU 1985: 8).

UN NOU IMPULS

Desapareguts ambdós col·lectius, les convocatòries electorals de finals de dècada portaran a l'independentisme a organitzar-se de nou per aconseguir tenir visibilitat. D'una banda,

³ *La Mañana*, 20 de març de 1985, núm. 15451 p.12

⁴ *Segre*, 24 d'abril de 1985, núm. 820, p.1 i 5

⁵ *Segre*, 16 de maig de 1985, núm.839, p.7

Figura 3: Mural 1r de maig a Mollerussa signat per Catalunya Lliure i la Coordinadora Obrera Sindical (1990)

les candidatures dels Independents Progressistes Nacionalistes (IPN) que es presentaran a les eleccions municipals de 1987 a Barbens i Fondarella aproximem posicions a l'Assemblea Municipal de l'Esquerra Independentista (AMEI), organització creada el 1986 impulsada per l'MDT per tal de coordinar les candidatures que assumissin les tesis de l'esquerra independentista. Aconseguiran l'alcaldia d'ambdues poblacions.

D'altra banda, el juny de 1989 se celebren eleccions al Parlament Europeu. L'esquerra independentista vinculada a l'històric PSAN, el sector de l'MDT proper a aquest partit i alguns dels pocs militants que queden del FNC, creen la candidatura electoral Catalunya Lliure (CL). A les Terres de Ponent CL farà la seva primera aparició a la ciutat de Lleida durant la manifestació que el 28 de maig d'aquell any recorre els carrers de la ciutat en defensa dels parcers de Montagut. Aquest nucli de CL prové íntegrament del Pla d'Urgell, i estarà impulsat per Benet Alamón, de Mollerussa, un dels ponentins que integrarà la llista de CL al Parlament europeu.

Passades les eleccions, la plataforma electoral esdevé partit polític i, al Pla d'Urgell, s'organitza una activa assemblea de la formació integrada per Sílvia Balcells, Vicenç Botam, Xavier Brufau, Jordi Montoliu, Josep Lluís Queraltó, Vicent Font i Benet Alamón, el darrer dels quals arribarà a formar part de la direcció nacional de l'organització.

CL al Pla d'Urgell disposarà d'un local propi a l'avinguda Canal de Mollerussa, publicarà la revista Combat i impulsarà l'Associació Cultural Jaume I, que els farà de pantalla legal de cara a l'organització

d'algunes campanyes en l'àmbit de la cultura. Políticament, participen en la campanya "Ni príncep ni Rei, República Catalana!" contra la visita de Felip de Borbó a les Terres de Ponent, així com en actes d'homenatge a Lluís Companys o en solidaritat amb els presos polítics, especialment amb el cas de Núria Cadenas, jove militant de Maulets, organització independentista juvenil creada el 1988, detinguda i empresonada quatre anys acusada de formar part de Terra Lliure.

Precisament al Pla d'Urgell es crearà també al 1989 una de les assemblees comarcals d'aquesta organització juvenil que, en una primera fornada, estarà formada per Òscar Camí, Màrius Deà, Oriol Martínez i Miquel Olivart. Els Maulets del Pla d'Urgell seran també molt actius i porten a terme xerrades antimilitaristes a l'institut d'FP de Mollerussa i actuaran de facto com a sindicat d'estudiants als instituts de la comarca DALMAU & SANCHO (2019: 172-173).

(Fig. 3)

En la llista electoral corresponent a les eleccions autonòmiques del 1992 impulsada per Catalunya Lliure, són diversos els candidats pladurgellencs: Benet Alamón (núm. 3), Francisco Javier Brufau (núm. 5), Vicenç Botam (núm. 6), Jordi Montoliu (núm. 8) o Josep Lluís Queraltó (núm. 13). La llista recull uns escassos 5.141 vots a Catalunya, 388 dels quals a la circumscripció de Lleida (0,28%).

El febrer de 1993 es porta a terme a Mollerussa una reunió de la Mesa Nacional de Maulets que acabarà amb alguns incidents quan els militants de la formació Ferran Folgado i Aitana Guia són denunciats

per fer una sèrie de pintades a la població i insultar membres de la Policia Local i de la Guàrdia Civil. Per aquests fets seran jutjats a Lleida el juny del mateix any i condemnats a cinc dies d'arrest i una multa de 20.000 pessetes.

L'existència de CL al Pla d'Urgell s'anirà esllanguint a partir de 1993, fruit del fracàs electoral a les eleccions al Parlament de Catalunya de 1992, la ràtzia olímpica de Baltasar Garzón contra l'independentisme, i el pas de bona part d'aquest moviment a les files d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), declarada independentista des del congrés de Lleida de novembre de 1989.

Tot i això, l'assemblea de CL al Pla d'Urgell farà d'impulsora d'altres assemblees de la formació a les Terres de Ponent, cas de la de Lleida, que fins i tot presentarà una llista electoral a les eleccions municipals de 1995. En el cas de Maulets, l'assemblea del Pla d'Urgell es mantindrà més o menys activa fins el 1996, quan organitza al mes d'octubre un darrer acte, un homenatge al pres de Terra Lliure Guillem Godó, que havia sortit de la presó el mes de juliol.

A més a més, els Maulets del Pla d'Urgell són els que estaran darrere del naixement d'una assemblea mauleta al Segrià, que perdurarà també fins aquell any en què es plantejarà la creació d'un nou col·lectiu unitari per tota l'esquerra independentista de les Terres de Ponent. Amb l'objectiu de superar les divisions internes de l'esquerra independentista⁶, l'estiu de 1996 apareix en escena la Convocatòria Unitària de l'Independentisme Revolucionari (CUIR). Aquesta nova organització nascuda a Lleida intentarà crear un nucli al Pla d'Urgell i fins i tot hi organitzarà algun acte com la manifestació d'un centenar de persones a Mollerussa del 23 d'abril de 1997 sota el lema "Defensem la unitat de la llengua i els Països Catalans".

Una mica més tard, la CUIR fa la metamorfosi i esdevé l'Alternativa de l'Esquerra Independentista (AEI), que alhora té una sectorial cultural pròpia, l'ACP (Acció Cultural de Ponent) que, pels volts de Sant Jordi de 1998, organitzarà a Mollerussa un concert per la unitat de la llengua i dels Països Catalans amb Brams com a cap de cartell.

AMB EL CANVI DE SEGLE, TORNAR A COMENÇAR

Més enllà de les dinàmiques que es produïen a la ciutat de Lleida dins l'esquerra independentista, i un cop desapareguda l'assemblea de Maulets, un nou col·lectiu prendrà el protagonisme dins l'esquerra independentista al Pla d'Urgell. Format per joves estudiants universitaris i de cicles formatius, després de diverses reunions en diferents poblacions de Ponent, l'abril del 2001 es constitueix a Juneda el Col·lectiu L'Espenta. En formaran part joves de Bell-lloc d'Urgell, Mollerussa i Linyola. En aquestes poblacions seran Guerau Sabaté, Meritxell Bosch i Jordi Soldevila, respectivament, els que facin de "coordinadors de poble", una figura creada per impulsar l'organització en les seves respectives poblacions.

L'Espenta serà especialment activa fins el 2003, tot i que la seva existència s'allargarà uns anys més. Destaca la campanya que va dur a terme a Linyola recollint més de sis-centes signatures per demanar la reutilització de l'antiga caserna de la Guàrdia Civil de la població. Planteja ocupar-la i recuperar-la per usos socials. Amplificada a través de la revista Barret Picat, la campanya serà tot un èxit. S'obre un debat al poble sobre l'ús de l'antiga caserna que finalment adquirirà l'ajuntament per construir-hi la llar d'infants de la localitat.

Paral·lelament a l'existència de L'Espenta, l'any 2002 apareixerà una nova assemblea de Maulets a la comarca que coincidirà amb una revifada de l'assemblea de Maulets del Segrià (ambdues formades per nous joves militants). Els Maulets del Pla d'Urgell duran a terme accions en diversos àmbits (Correllengua, concerts, venda de material...) i fins i tot la publicació de la revista Esclat, que recupera el nom d'una publicació que havien fet els Maulets del Segrià.

També es porta a terme una acció contra el monument franquista de Torregrossa. S'hi penja una pancarta amb el lema "Antifeixistes ara i sempre", alhora que l'empastifen de pintura vermella com a acte de denúncia. En la mateixa línia d'agitació i propaganda, el 2007 organitzen la campanya "Pintem Tots", amb la intenció que tots els pobles de la comarca llueixin un mural independentista. La campanya s'estén a altres comarques com la Noguera i la Segarra. A Ivars d'Urgell el mural es dedicarà a

⁶ A principis dels 90 s'havia creat l'Ateneu Independentista de Ponent (AIP) que, amb el temps, esdevindria la marca local de l'Assemblea d'Unitat Popular (AUP), projecte polític de l'MDT-IPC i, per tant, només representava una part de l'esquerra independentista de Ponent.

Figura 4: Mural de Maulets dedicat a Maria Mercè Marçal a Ivars d'Urgell (2008)

la poetessa, i referent de l'esquerra independentista, Maria Mercè Marçal. (Fig.4)

El novembre del mateix any, i durant la celebració de la fira Immollar a Mollerussa, es fa una acció reivindicativa que consistirà a repartir fulletons contra el preu de l'habitatge i es desplegarà una enorme pancarta des del capdamunt del campanar

Figura 5: Acció de Maulets al campanar de Sant Jaume de Mollerussa, durant la fira Immollar (2007)

de la cèntrica església de Sant Jaume de Mollerussa, des d'on alguns militants es despenjaren fent ràpel, amb el lema "Cases per tothom, negoci per ningú". DALMAU & SANCHO (2019: 282-288).

(Fig. 5)

A banda de l'activitat pròpia, la segona assemblea de Maulets del Pla d'Urgell impulsarà la creació a Mollerussa del Casal L'Arreu, que obrirà portes l'any 2009 i esdevindrà un nou punt de trobada de l'esquerra independentista a la comarca. Igual que havia passat als anys 90 amb l'impuls, des del Pla d'Urgell, de l'assemblea de Maulets del Segrià, la nova assemblea mauleta plaurgellenca impulsarà la creació d'una nova assemblea comarcal de la formació, en aquest cas a la Noguera, que es presentarà el febrer del 2009. L'assemblea de Maulets al Pla d'Urgell deixarà d'existir cap al 2010, tot i que un dels seus militants, Jordi Vives, del Poal, formarà part del Secretariat Nacional de l'organització fins el 2012, any en què les diferents organitzacions juvenils de l'esquerra independentista es fusionaran per crear Arran, nova entitat que no tindrà presència a la comarca.

El Casal L'Arreu, però, no serà obra només dels Maulets sinó que també comptarà amb el suport de joves estudiants afiliats al Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans (SEPC), i de la Candidatura d'Unitat Popular (CUP) de la Plana d'Urgell, presentada públicament el 2007. No serà una assemblea de la formació en sí mateixa, sinó un grup de suport al projecte de la CUP que ha de permetre presentar llistes amb aquestes sigles en futures conteses electorals. A la CUP de la Plana d'Urgell hi trobarem militants provinents de L'Espenta així com d'altres sense cap militància política anterior.

Ambdues agrupacions s'encarreguen d'organitzar la Diada Nacional del 2007 a Mollerussa sota el lema "300 anys d'ocupació, 300 anys de resistència", que reunirà unes dues-centes persones al centre de la capital comarcal. L'acte acaba amb una xerrada sobre la Guerra de Successió a càrrec de Ramon Usall i un sopar-concert a l'Ateneu Plana d'Urgell.

Tot i que la CUP no tindrà una activitat pròpia a la comarca, el creixement progressiu de la formació arreu de les Terres de Ponent, farà que alguna campanya de la formació hi tingui un cert ressò, com és el cas de la campanya a favor d'anomenar "Vegueria de Ponent" la futura "Vegueria de Lleida" en què estava treballant la Generalitat de Catalunya. Una moció presentada per la CUP farà que el ple de l'ajuntament de Barbens es posicioni a favor de la denominació proposada pels cupaires per la nova organització supracomarcal que ha de constituir-se a l'oest de Catalunya. La decisió del ple serà tramesa a la Diputació de Lleida, els diferents consells comarcals

així com a la Generalitat.

En l'àmbit electoral, la CUP no presentarà cap llista a les eleccions municipals a la comarca del Pla d'Urgell, tot i que a les del Parlament de Catalunya, així com a les generals, sí que hi haurà candidats de la comarca en llistes de l'esquerra independentista. A les eleccions al Parlament trobarem Jordi Vives, com a segon suplent, a la convocatòria de 2012, i a Judit Ribera, de Mollerussa, en la posició número catorze en la convocatòria de 2015. Al 2017, Vives figurarà com a número tres de la llista per la circumscripció de Lleida. Ambdós provenen del Casal L'Arreu i, en el cas de Ribera, de la CUP Plana d'Urgell.

I pel que fa a les eleccions generals -un àmbit aliè a l'esquerra independentista ja que la norma era no presentar-s'hi i sovint demanar-ne l'abstenció- l'any 2019 hi haurà una doble convocatòria electoral. A la del mes d'abril, Poble Lliure, partit polític hereu de l'MDT i integrant de la CUP, deixarà de banda el criteri de no presentar-se a les eleccions generals i, juntament amb les formacions Partit Pirata i Som Alternativa, crearan la coalició Front Republicà, on Judit Ribera ocuparà la segona posició de la llista per la demarcació de Lleida.

BIBLIOGRAFIA

BOTRAN, A. (2012). Unitat Popular. La construcció de la CUP i l'independentisme d'esquerres, Lleida, Edicions El Jonc.

CSPC VILLA Vegueria (1979). Lluís Montserrat, patriota català. La Veu, butlletí de l'Associació de veïns i amics de Bell-lloc d'Urgell, 3, 7.

COL·LECTIU FRANCESC MACIÀ (1985). Als nacionalistes catalans. Papers Nacionalistes, 1, 8.

DALMAU, F & SANCHO, D. (2019). Fills de la Vuitena, Lleida, Pagès editors.

RAMIS, S. (1980). Comitès de Solidaritat. Canigó, setmanari independent dels Països Catalans, 648, 28.

TALARN, J. (2011). Joan Solé Cercós, president de l'Ateneu Popular Plana d'Urgell. Arts, revista del Cercle de Belles Arts de Lleida, 34, 5.